

Ընդհանուր ծախսեր, զուտ ծախսեր և շահույթ

Ձև 2-ում հաշվարկվում են շահույթը և զուտ շահույթը՝ մեկ միավորի համար (= 1 հա և 1 տարի): Երկու ցուցանիշներն էլ հաշվարկվում են արտադրության արժեքից հանելով արտադրության ծախսերը:

Ձևում, նախքան շահույթի / շահույթի հաշվարկը, սկզբում բոլոր ծախսերի հոդվածները պետք է հաշվարկվեն և ավելացվեն փուլ առ փուլ («Ընդհանուր ծախսեր» սյունակ): Բացի ապրանքների և ծառայությունների փոփոխական ծախսերից, որոնք արդեն դիտարկվել են սահմանային շահույթի հաշվարկի մեջ, կան նաև.

Ձև 2

15-16

18-19

21-22

23

26-27

28-29

30-31

32-33

- ընթացիկ ակտիվներում ներդրված կապիտալի միջին ծախսեր,
- աշխատուժի (արտադրողական) ծախսեր,
- հողի ծախսեր (գյուղատնտեսական նշանակությամբ օգտագործված),
- արտադրության և մատակարարման իրավունքների ծախսեր,
- հիմնական միջոցների մաշվածք, անհրաժեշտության դեպքում: պահպանություն, ապահովագրություն և այլն,
- հիմնական միջոցներում ներդրված կապիտալի ծախսեր,
- ընդհանուր աշխատանքի ծախսեր,
- այլ հաստատուն հատուկ ծախսեր և անուղղակի ծախսեր:

3-7

Որպեսզի կարողանանք վերլուծել տարբեր սցենարներ, կա սեփական և փոխառու կապիտալի տոկոսների փոփոխման հնարավորություն՝ արտադրության գործոնների – կապիտալի, աշխատուժի և հողի համար: Սեփական և փոխառու գործոնների համար կարող են հաշվի առնվել ծախսերի տարբեր տոկոսներ (այլընտրանքային ծախսեր՝ սեփական գործոնների համար, փոխառված գործոնների ծախսեր): Չուտ շահույթի և շահույթի միջև տարբերությունն այն է, որ շահույթի հաշվարկման ժամանակ հաշվի չեն առնվում սեփական արտադրության գործոնների (կապիտալ, աշխատուժ և հող) այլընտրանքային ծախսերը: Մինչդեռ դրանք հաշվի են առնվում Չուտ շահույթի հաշվարկման մեջ:

Եթե հիմնական միջոցները կարող են օգտագործվել այլընտրանքային տարբերակով, ապա (զուտ շահույթի հաշվարկման համար) հաշվի է առնվում հաստատուն և այլընտրանքային ծախսերից մեծագույնը (առանց կրկնահաշվարկի):

Մեկնաբանություն

Օրինակի հաշվարկում արտադրանքի արժեքը՝ 1,033 €/հա, ցածր է ընդհանուր ծախսերից՝ 1,066 €/հա և զուտ շահույթը բացասական՝ -33 €/հա: Վերը նշված սահմանման համաձայն, շահույթը 285 € (այլընտրանքային ծախսեր) ավելի բարձր է, քան զուտ շահույթը: Եթե զուտ շահույթին (-33 €/հա) ավելացնենք հաշվարկներում

պարունակվող այլընտրանքային ծախսերը 285 €/հա, ապա արդյունքում ստացված շահույթը կլինի 252 €/հա:

Դրական շահույթը իրենից ներկայացնում է սեփական արտադրության գործոնների (ընտանեկան աշխատուժ, սեփական կապիտալ, սեփական հող) հատույցից մնացած գումարը՝ օգտագործված տեխնիկայի, շենքերի, սարքավորումների, ինչպես նաև աշխատավարձի, տոկոսադրույքների ու տոկոսների հետ կապված ծախսերը հանելուց հետո: Դրական գուտ շահույթը ցույց է տալիս, որ արտադրության բոլոր (ներառյալ սեփական) գործոններն ունեն հատույց: Սեփական գործոնների համար դա նշանակում է, որ սեփական գործոններն ունեն ավելի բարձր հատույց, քան այլընտրանքայինները:

Եթե շահույթը դրական է, բայց գուտ շահույթը բացասական է, նշանակում է, որ բոլոր արտադրական ծախսերը՝ ներառյալ աշխատավարձը, տոկոսները և վարձավճարները կարող են վճարվել, բայց բավարար գումար չի մնա, որպեսզի օգտագործված սեփական գործոններն ունենան համարժեք հատույց: